THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
PUBLISHED BY
THE HEBREW JOURNAL
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.

די פאליטישע וואך

וואס עס זאל ניט האבען פאסירט לעצטע וואך אין דער פאליטיק, ווערט עס אלעס פארטונקעלט לגבי דעם, וואס עס איז פארגעקומען אין אינדיע, וואו די אומרוען ווערען אלץ ערנסטער. און וואו די באוועגונג איז אפילו איבערגעוואקסען דעם ווילען אין די שטרעבונג פון מאהאטמא גאנדי.

גאנדי באדויערט יעצט די בלוטיגע רייאטען, וועלכע קומען פאר, ער איז מיט זיין גאנצען ווילען נאר פאר א פריעדליכען קאמף, און ניט נאר באדויערט ער עס נאר ער זעהט אין די אומרוען אין די רייאטען א געפאר, וועלכע קען שטערען דער באפרייאונג פון אינדיע. אבער די באוועגונג איז אים איבערגעוואקסען. מען הערט זיך צו אים ניט צו, רייאטען און ארעסטען קומען פאר. שטייט גאנדי פאר א פארלעגענהייט, און פאר א פארלעגענהייט שטייט אויך די ענגלישע ארבייטער רעגיערונג — און וואו איז דער אויסוועג? בלייבען אזוי קען דאך עס ניט. נאכדעם ווי אלע פריערדיגע קאלאניעס זענען שוין היינט צו טאג זעלבסטשטענדיגע דאמיניאנס, נאכדעם ווי אירלאנד איז נאך אזא הארטנעקיגען קאמף פריי געווארען, קען די לאגע ניט בלייבען ביים אלטען אין אינדיע.

אינדיע איז ניט נאר פאליטיש פארבינדען מיט ענגלאנד, נאר זי איז אויך ענג צוזאמענגעוועבט עקאנאמיש. און דער גליקס־גורל פון ביידע לענדער איז ענג צוזאמענגעקניפט. אבער עקשנות'דיגער קאמף, סאי פון איין זייט, און סאי פון דער צווייטער זייט, וועט דא נאר ניט העלפען. עס מוז געפונען ווערען יענער קאמפראמיס, וועלכער זאל צופרידען שטעלען ביידע צדדים. פאר אירלאנד ווייזט אויס איז דער קאמפראמיס געפונען געווארען, א באוויז — די דע וואלערא'ס זענען אין דער מינאריטעט — וועט אויך קענען אזא קאמפראמיס געפונען ווערען פאר אינדיע? די פראגע שטעלט מען זיך יעצט ניט נאר אין ענגלאנד, וואו מען איז, פארשטייט זיך, אממערסטען באאומרוהיגט, נאר מען שטעלט עס אויך איבעראל, ווייל מיט'ן גורל פון אינדיע איז פארבונדען דער גורל פון גרויס־בריטאניע, און מיט'ן גורל פון גרויס־בריטאניע איז פארבונדען דער גורל און פריעדען פון דער גאנצער וועלט.

און ביי אזא ערנסטער לאגע אין דער ענגלישער פאליטיק, ווערט דאריבער אפגעצייגען די אויפמערקזאמקייט פון אלע איבעריגע פראגען. אפילו די בודזשעט פראגע האט אין ענגלישען פארלאמענט לעצטע וואך ניט ארויסגערופען אזא הייסע דעבאטע, ווי עס וואלט צו זיך ארויסגערופען אונטער אנדערע, מער נורמאלע אומשטענדען. האנארייבל פיליפס סנאר דען, ענגלאנד'ס יעצטיגער פינאנץ־מיניסטער, האט לעצטען מאנטאג פאר געלעגט פאר'ן פארלאמענט דעם ערשטען בודזשעט פון דער ארבייטער רעגירונג, און אין זיין רעדע האט ער צוגעגעבען, אז זיין לאגע איז ניט קיין דאנקבארע, ווייל עס קומט אים אויס צו רעדען וועגען דעפיציטען אנשטאט פארגרעסערטע הכנסות. זיין בודזשעט אנטהאלט אויך וויכטיגע שטייער־העכערונגען אויף די גרעסערע פארדינסטען און רייכטימער. ביי געוועזענליכע באדינונגען וואלט די קריטיק פון די געגנער צילעב דעם געוועזען א שטורמדיגע, אזוי אבער איז זי געוועזען א גאנץ מילדע, ווי עס איז אויך געוועזען מילד די קריטיק אינ'ם לאדרען־הויז וועגען דעם, וואס די ארבייטער רעגיערונג זייל אפשאפען מוים־שטראף אין דער ארמיי. אפילו די באקאנטמאכונג, אז עס איז אונטערגעשריבען געווארען די צייטווייליגע "טריטי" צווישען ענגלאנד און ראסען־רוסלאנד, איז פאראיבער אן שום באזונדערען אויפזעהן.

אין אין דער צייט, וואס אין ענגלאנד איז מען פארנומען מיט אזוי פיעל ברענענדע פראגען, איז א צווייטע גרויסע וועלט־מאכט אויך שטארק פארנומען מיט א וויכטיגער ברענענדער פראגע — "פראהיבישאן".

אין וואשינגטאן רעגיערט דר רעפובליקאנער פארטיי מיט פרעזידענט הואווער אלס פאנען־טרעגער. אין ניו־יארק איז פאראן א רעפובליקאנישע צייטונג, די "הערעלד־טריבין". האט די דאזיגע צייטונג ארויסגעשיקט אן אנפראגע צו די פינף הונדערט גרעסטע אמעריקאנישע צייטונגען וועגען דעם. וואס זיי דענקען וועגען "פראהיבישאן". און די מערסטע ענטפערס זענען געגען דעם אמענדמענט אין דער קאנסטיטוציע. וואס איז די גאנצע צייט אזוי שטארק געליבט און באזונגען געווארען.

און אזוי שטייט די רעפובליקאנער פארטיי פאר א וויכטיג פראבלעם. זי האט געזיעגט אין די וואלען צוליעב אלפרעד סמיט'ס נאמען, די הואווער אדמיניסטראציע זיך פארפליכטעט צו מאכען אמעריקע טרוקען, און דא ציינט זיך נאר מיט אמאל אויס, אז אמעריקע'ס עפענטליכע מיינונג האט זיך א קער געטאן געגען "פראהיבישאן" און פאר דעם ביטערען טראפען.

און ניט איינער פון די, וועלכע פירען די פאליטיק אין וואשינגטאן, פרעגט זיך יעצט, וואס דארף מען טאן? קען מען דאך ניט דערלאזען, אז דאס זאל ווערען די "אישו" פון ענדערע פרעזידענט־וואלען, ווייל דאס קען נאך אריינפירען א דעמאקראטישען קאנדידאט אין ווייסען הויז.

און דערצו וואקסט נאך דער שטילער קריזיס, און עקאנאמישע צרות ברענגען שטענדיג אויך פאליטישע צרות פאר דער פארטיי, וועלכע זיצט אין רעגיערונגס־זאטעל.

לאנדאן און וואשינגטאן האבען, אלזא, גענוג צרות. דער מין פעלט אויך מסתמא ניט אויס אין דייטשלאנד. אבער דארטען האט מען נאך גענוג צייט אויך פאר אנדערע זאכען. הויפטזעכליך צו טשעפען זיך צו אידען.

לעצטע וואך איז דארטען דער צענטער פון אנטי־אידישער טעטיגקייט געווען — טוריינגען. וואו מען האט פלוצלונג זיך גענומען אפזאגען אידישע אנגעשטעלטע פאר'ן איינציגען חטא, וואס זיי זענען אידען. אין טוריינגען רעגירען יעצט די נאציאנאל־סאציאליסטען, און ניט נאר האבען זיי זיך גענומען צו אידען־מיניינונג, נאר דער דארטיגער בילדונגס־מיניס־טער, דר. וו. פריק, ווייל אויך פארבאטען אז מען זאל אין די טוריינגער שולען ניט לערנען דעם אלטען טעסטאמענט, ניט אזוי חלילה ווייל ער איז געגען דער ציבעל אין די פאלקס־שולען, נאר ווייל דאס קען נאך ציפיעל פאראידישען די דייטשע אריער.

* * *

אמאליגע צייטען האט מען זיך נאר פאר'ן פרעמדען ניט געשראקען, איז ער געקומען אומגעשטערט, און געגעבען דאס בעסטע וואס איז אין אים, פאר זיין ניי־אדאפטירט לאנד. און אזוי געהאלפען בויען אמעריקע. אבער דער פרעמדער איז געווארען גרויס אין די אויגען, און ניט נאר גרויס, נאר מען שרעקט זיך פאר אים אלץ מער און מער, ווי ער וואלט געווען א טייפעל מיט הערנער.

און דאריבער האט די אימיגראציאנס־קאמיסיע פון דעם אמערקאנער סענאט לעצטע וואך גוט־געהייסען דעם "ביל" פון סענאטאר בליז, וואס פאדערט א פרייוויליגע רעגיסטראציע פון "פרעמדע", און עס זאל ווערען א געזעץ.

ארבייט איין סענאטאר פאר רעגיסטראציע, און א צווייטער סענאטאר, עלען, פון קענזעס, פארלאנגט איינצופירען 'סילקטיוו אימיגריישאן', וואס זאל נאך מער פארשפארען די אמעריקאנער טויערען. און טאן דאס, וואס די יעצטיגע קוואטא־סיסטעם דערגרייכט ניט.

פיעלע פון די יעצטיגע אמעריקאנער "בעביטס" פארגעסען אין גאנצען, אז ווען ניט די פרעמדע, וואלט אמעריקע ניט געווען דאס, וואס זי איז היינט צו טאג.

* * *

איז אויך די פסח וואך, טעג פאר וועלכע מען האט זיך געשראקען פאר באאומרוהיגענדע נייעס פון ארץ ישראל.

די פסח טעג זענען אויסגעפאלען צוזאמען מיט'ן אראבישען יום טוב נביא־מוא. און ניט איין אידיש הארץ איז באאומרוהיגט געווען — וואס וועלען די דאזיגע טעג ברענגען.

ארדנונג קען זיין, ווען מען וויל אז עס זאל זיין ארדנונג.

איז 15 יאה ניט נע־שלאפען קיין איין נאכט

די מערקווירדיגע ערשיינונג פון א שלאפלאזען מענשען, וועלכער איז ענטדעקט געווארען אין בודא־פעסט, אונגארן.

"איך וויל ניט און האב ניט קיין באגעהר צו שלאפען. דאס לעבען איז פול מיט אינטערעס פאר מיר און איך האב פארגעניגען פון ניט־שלאפען. עס איז מיר קיינמאל ניט נודנע אויס'ן האראצען. די צייט פון זיין וואכעדיג שרעקט מיך ניט אפ. איך האב מיין ארבייט און מיין פרייינדשאפט. דער שיזאל האט מיר גע־לערענט דעם סעקרעט פון זעלבסט־קאנ־טראל און די פילאזאפיע פון לעבען מעהר ווי אירגענד וועלכער בוך".

אט די דאזיגע ווערטער האט דער־קלערהרט פאר א קארעספאנדענט פון אן ענגלישער צייטונג פאול קערן, דער איינ־ציגער מענש אויף דער וועלט, וועלכער האט שוין פאר גאנצע 15 יאהר ניט צוגע־מאכט קיין אויג, די גאנצע 15 יאהר ניט געשלאפען.

קערן, וועלכער איז אן איין־איינצי־גער ערשיינונג אין דער גאנצער וועלט מיט אזא לאנגען רעקארד פון שלאפלאזע נעכט, איז איצט דער וואונדער פון איי־ראפא. די גרעסטע געלעהרטע און פאר־שער קומען צו זיין ארימער היים אין בודאפעסט איהם צו אונטערזוכען אויסצוזעפינען די אורזאך פון זיין שלאפ־לאזיגקייט, אבער ביז היינט צו טאג איז די רעטעניש אין גאנצען נאך ניט אויס־געקלערהרט געווארען. הגם געוויסע גע־לעהרטע גיבען פארשיעדענע ערקלערהרונ־גען.

דער שלאפלאזער מענש, פאול קערן, איז א קרבן פון דער וועלט־מלחמה. דאס האט ער געגרישט פון א טויל וואס האט דורכגעלעבט א טהייל פון זיין שארבען די לאנגע נעכט פון ניט שלאפען. אבער ער באטראכט זיך נאך ניט אלס קרבן. פארקערהרט, ער האט זיך איצט שוין אזוי צוגעוועהנט צום ניט־שלאפען, אז ער האט פארגעניגען פון דעם. ער אר־בייט בייטאג און ביינאכט און נעהמט פון דעם לעבען ווי פיעל עס איז נאר פאר איהם טעגליך.

בלויז די ערשטע עטליכע יאהר האט קערן געליטען. דעמאלט, נאכדעם ווי ער איז געטראפען געווארען פון דער קויל, האט ער געהאט שטארקע קאפ־שמערצען, אבער דאס האט ניט אנגעהאלטען לאנג. ווען די קאפ־שמערצען זיינען פארשוואונ־דען און ער איז געקומען צו זיך, האט ער דערפיהלט ניי לעבען און איז נאר געווא־רען צופרידען פון דעם. אין פארלויף פון די 15 יאהר האבען מיר, געוועהנליכע מענשען, פארשלאפען ניט וועניגער פון 43 טויזענט שטונדען פון אונזער לעבען. ער אבער האט פון די דאזיגע שטונדען געהאט פארגעניגען און די צאהל זייערע ווערט גרעסער פון טאג צו טאג.

געלעהרטע ערקלערהרען די ערשיינונג אזוי:

שלאף איז א צושטאנד וואס ווערט פארארזאכט פון דער צונויפזאמלונג פון געוויסע שטאפען אין בלוט, וואס פאר־צעהרען טיילווייז דעם זויער־שטאף אין אונזער קערפער.

דער רעזולטאט פון שלאף איז וואס די דאזיגע שטאפען געהען ארויס פון קער־פער און ער ווערט אפגעפרישט. די קויל וואס האט געטראפען, זאגען די געלעהר־טע, פאול קערן, האט עטוואס באריהרט יענעס טהיל אין זיין מארך וואו עס גע־פינט זיך דער זאמעל־פלאץ פאר די דאָ־זינע מיערקייט־שלאפען. פון דעם איז ארויסגעקומען וואס ער האט פארלאָרען די באדערפענים פון שלאף.

ווי איהר זעהט איז די דאזיגע ער־קלערונג א גאנץ נעבעלהאפטע און דאס רעטעניש בלייבט ווי געווען. אלעס איז גערעדט דא אין אלגעמיינע טערמינען און עס קומט ניט ארויס קלאהר די אמת'ע אורזאך. דאס גיבען אפילו צו די דאזיגע געלעהרטע, וועלכע האבען די דאזיגע ער־קלערונג ארויסגעגעבען. עס הייסט, אז א סך ארבייט דארף נאך געטאן ווערען כדי די רעטעניש פולשטענדיג אויפצוקלערען.

איינינע דאקטוירים זיינען געגאנגען אזוי ווייט, אז זיי האבען ערקלערהרט דאס שלאף בכלל איז גאר אן איבעריגע זאך, ניט פון דער נאטור געגעבענע. עס איז בלויז א געוועהנהייט און אן איבערבלייב בעכע פון גרויען אלטערטום, ווען עס איז געווען א געפאהר פאר מענשען ארויסצו־נעהן פון זיין הייל ביינאכט, און ניט האָ־בענדיג קיין ארבייט אין וועלכער צו פאר־ווענדען זיין צייט, האט זיך ביי איהם אויסגעארבייט די געוועהנהייט פון איינ־צושלאפען.

לויט דער דאזיגער טעאריע איז פאול קערן, וועלכער קוקט אויס צו אונז ווי אן אבנארמאלער מענש, דער איינציגער לע־בעדיגער מענש וואס לעבט נארמאל און נאטירליך, ווייל די דאזיגע אונגאטירליכע געוועהנהייט וואס דער הייסט "שלאף" איז ביי איהם ניטא. אבער אויך ביי די דאקטור־רים איז די רעטעניש אומפארשטענדליך, ווייל זיי קענען אויך ניט אנווייזען דעם טעם פאר וואס פאול קערן האט ניט די טבע אדער די געוועהנהייט פון שלאפען.

דער שלאפלאזער מענש, ווי דער קאָ־רעספאנדענט גיבט אן, קוקט אויס זעהר גוט. ער איז געזונט און שטארק אויף אלע אברים, און עס פעהלט איהם באמת גאר נישט. אין פארלויף פון דער צייט האט ער אפילו געוואונען 30 פונט. ער איז אויך ענערגיש אינטעלליגענט, טהוט זיין ארבייט אלע מאל בשלימות און די וואכזאמקייט זיינע פארשאפט איהם פארגענעניגען. ער איז לוסטיג און לעבעדיג און נעהמט אויף יעדען בסבר פנים יפות. אין בוראפעסט וואו ער וואוינט, קאן איהם יעדער איינער גרויס און קליין, ווייל טאקע צוליעב זיין פרייער צייט האט ער א מעגליכקייט זיך אנצוזעהן אין דער געזעלשאפט.

די איינציגע זאך וואס פאול קערן האט געהאט אין פארלויף פון די לעצטע יאהרען איז דאס וואס ער האט געדארפט האבען צוליב מאך אזוי פיעל קליידער אז שיך און שפייז ווי וועלכער עס איז אנ־דער מענש. אבער צו דעם האט ער אויך געפונען א מיטעל, ער האט געפונען נאך א "רזשאב" און מאכט ברוך השם א לע־בען ווי עס בארארף צו זיין.

דער פאלעסטינא באריכט

פון לייטענאנט קאמאנדיר דוש.
ס. קענוואירטי,
(פארלאמענט מיטגליעד)

אין דעם מאנאט אויגוסט פון דעם לעצטען יאהר איז די ציוויליזירטע וועלט אויפגעשווידערט געווארען פון א מערדער־ליכען אויפשטאנד אין פאלעסטינע, וואו 133 אידישע מענער, פרויען און קינדער זיינען אויף אן עקעלהאפטען אופן ערמאר־דעט געווארען, 339 פארוואונדעט געווא־רען, ווערטפול פארמעגען צושטערט גע־וואָרען, און דאס קליינע לאנד איז ארויס־געווארפען געווארען אין א טומעל. ארד־נונג איז צוריק איינגעשטעלט געווארען בלויז דורך דעם שנעלען אנקומען פון עראפלאנען, מיליטער און קריעגס שיפען, א מאנאט נאכדעם האט דער קאָלאָניא־לער אפיס באשטימט אן אויספארשונג קאָ־מיסיע, זי זאָל אונטערזוכען די באלדיגע סיבות וואס האבען געפיהרט צו דעם אויסברוך אין פאלעסטינע און צו מאכען רעקאמענדאציעס וועגען די שריט וואס זיינען נויטיג צו פארמיידען א ווידערהאָ־לונג.

איך וויל אויסמערקזאם מאכען, אז די קאָמיסיע האָט אין איהר באריכט ארויסגעוואנדערט ווייס אביבר די גרעניי־צען פון איהר אויפגאבע. די גאנצע ציור־ניסטשיע פאָליסי, די באדיינונגען, וואס לויט זיי האלט ענגלאנד דעם מאנדאט פון דער פעלקער ליגע, און דער גרויסער אי־דעאל וועדער אויפצושטעלען די אידישע נאציאנאלע היים ווערען אין איהם רע־ווידירט.

די ענגלישע רעגיערונג, און נאך וועג־ניגער, דער ענגלישער פארלאמענט זיינען ניט געבונדען דורך דעם דאזיגען באריכט. ענגלישע רעגיערונגען זיינען נאכאנאנד, זיינט דער באלפור דעקלאראציע, געווען געבונדען דורך דער פאָליסי פון דער דע־קלאראציע, און עס איז אונזער עהרען פליכט צום אידישען פאָלק איבער דער גאנצער וועלט, אז מיר אין ענגלאנד זאָלען ערפילען די פארשפרעכונגען וואס מיר האָ־בען געמאכט בעת דער מלחמה. דאס ענ־לישע פאָלק אליין וועט ניט טאלערירען אז אן אפנייג זאָל געמאכט ווערען פון אזא פארשפרעכען.

אבער אט איז דער באריכט וואס איז נאָר וואס ארויסגעגעבען געווארען צו דער עפענטליכקייט, און אס איז וויכטיג צו אונטערזוכען ווער עס זיינען די מיטגליע־דער פון דער קאָמיסיע וואס האבען דעם באריכט צוגעשטעלט.

סער וואלטער שא, דער טשערמאן איז א ריכטער, וואס דער ענגלישער קאָ־לאָניאלער אפיס האט איהם יאהרען לאנג באשעפטיגט און וואס איז געווען דער הויפט ריכטער אין מאלאיא; סער הענרי בעטערטאן איז געווען אן אונטער־סעקרע־טאר אין מר. באלדווינס קאבינעטס־וועגען רעגיערונג; מר. האפקין מארים איז א ליי־בעראלער אדוואקאט, וואס איז א לאנגע צייט געווען געגען מר. לאיד דזשארדזש; מר. סנעל איז אן ארבייטער־מיטגליעד אין פארלאמענט, וואס האט ניט קיין אמט, א שטילער אומשעדליכער מענש. איך זאָג דאס ניט מיט אומאכטונג צו קיינעם פון די דאזיגע דזשענטעלליים, אבער קיינער פון זיי האט ניט דערגרייכט קיין הויכען שטאנד אין ענגלישען פאָליטישען לעבען און זיי האבען אין דער פארגאנגענהייט ניט ארויסגעוויזען קיין באזונדערען אינ־טערעס אין פאלעסטינער ענינים. דער אל־ווייכטיגער סעקרעטאר פון דער קאָמיסיע איז א בעאמטער פון קאָלאָניאלען אפיס, ערסטע באשולדיגונגען זענען געמאכט גע־ווארען דירעקט געגען דער פאלעסטינער אדמיניסטראציע, און דערפאר אומדירעקט געגען דעם קאָלאָניאלען אפיס. עס איז געווען שטארק צו באדויערען, מיילד גע־ערט, וואס דער טשערמאן און דער סעק־רעטאר זיינען געווען בעאמטע פון דעם עלבען דעפארטמענט. וואס מען האט באדארפט אונטערזוכען דעם אופן ווי אזוי ער האט דורכגעפיהרט זיינע אויפגאבען.

דער באריכט פון דער דאזיגער קאָ־מיסיע איז איצט פארעפענטליכט געווא־רען. ער איז אן אויסערגעוועהנליכער דאָ־קומענט, וואס באשטעהט פון איבער צוויי הונדערט זייטען. איך בעשטרייט ניט די עהרליכקייט פון די מיטגליעדער פון דער קאָמיסיע. אבער איך פאָדער אויף יעדען אומפארטייישען מענשען ער זאָל איבער־לייענען דעם דאזיגען באריכט און זאָל ניט קומען צום באשלוס, אז עס ווערען אין איהם "ריינגעוואשען" די קאָלאָניאלע בע־אמטע אין פאלעסטינא. די אויספארשונג מיידעט קוים אויס ריינצוואוואשען יענע מאכמעראנער פון הויכען שטאנד וואס האבען אהן צווייפעל אויפגעהייצט און אנ־ערייצט די שענדליכע מאָרדען און גרויל־שאטען. ווירקליך, ווען ניט דער פאקט וואס איינער פון די קאָמיסיאנערס, דער פארלאמענט מיטגליעד מר. הערי סנעל, האט דעם באריכט אונטערגעשריבען מיט דעם באריינג פון וויכטיגע און פונדאמענ־טאלע רעזערוואציעס, וואָלט איך ער־קלערהרט דיעזען באריכט אלס איינזייטיג. די פארטייאישקייט איז ניט קיין כונה'דיג, אבער זי איז טראצדעם דארט פארען. דער באריכט לאזט זיך אריין, אפשר אומ־פארטייליכערהייט, אין דער גאנצער גע־שיכטע פון דעם מאנדאט, אונטער וועלכען מיר האלטען פאלעסטינע און אין דער פאָ־ליסי, וואס איז אנגענומען אין באשטע־טיגונג געווארען פון יעדער רעגיערונג אין ענגלאנד זינט דער פארשטארבענער לארד באלפור האט אויסגעגעבען זיין באריהמ־טע דעקלאראציע. אויספאלגענדיגער פון אלץ איז אפשר דאס, וואס מינאריטעט באריכטען זיינען געוועהנליך באגרעניצט אויף פאל איז איינגעשיינקלעך פארען אין קאָנפליקט וועגען פראגען וואס האבען צו טאן מיט די פאקטען. למשל, דער הויפט באריכט מאכט א פארוויז צו באפרייען די מאכמעדאנישע רעליגיעזע פיהרער אין פאלעסטינע פון אלע, א חוץ די קלענסטע מיאוסע געשעהענישען, אבער מר. סנעל וואנט גאנץ קלארהר אין זיינע רעזערוואס צייטס, אז ער קאן ניט איינשטימען מיט דעם.

די באוויזען פון פארהער זיינען ניט פארעפענטליכט געווארען, און א טייל פון דעם ערות־זאגען איז אויסגעהערט געווא־רען אונטער געשלאסענע טיהרען. אבער א גרויסער טייל פון די באוויזען זיינען בשעתם פארעפענטליכט געווארען אין דער פרעסע, און כדי פולשטענדיג צו פאר־שטעהן די באשלוסען, איז נויטיג זיך צו באקאנענען מיט די באוויזען.

דאס פארזיכטיגע לייענען פון דעם באריכט אליין ברענגט אבער דייטליך אין פאל פון אטאקעס. טראץ דעם פאקט אדוים די נאכלעסיגקייט און שרעקעדיג־ווייס עס זיינען פריהער געווען צוויי קלע־קייט פון דער פאלעסטינער אדמיניסטרא־ציע. א לאנגע צייט איידער די ערשטע פא־טע פארזאמלונג פון מערדערישע באנדעס זיינען באריכטעט געווארען, האבען די מאכמעדאנישע פיהרער געהערט, אגיטירט און ערמוטיגט גווארד־טאטען. פאר וואס האט מען ניט געלאזט וויסען דער היים דאזיגער פאליסי, איינציג קאמישאנערס זאָגען, אז די פארזיגעלטע וואפען זענען געווען א מיטעל צו באשיצען די קאָלאָניס־טען, אנדערע זאָגען, אז זיי זיינען געווען א ריי־קראפט פאר מעגליכע פלינדערערי און דערפאר א געפאהר! אבער דער פאקט איז, אז אומעטום וואו די אידישע קאָלאָ־ניסטען האבען וואפען, געווייסע גע־זעצליך, און געוויסע. מוז מען צוגעבען אומגעזעצליך, זיינען די אראבישע אנפא־לער ניט נאכגעיאגט געווארען אהיים. אז די אראבער אליין זיינען באוואפענט, איז צום באדויערען גענוי אמת. אבער וואו ערגעץ אין דער בריטישער אימפעריע איז עס פארבאטען פארוואפענט פארמערס, וואס ווילען זיין באוואפענט זיך צו באַ־שיצען, צו האבען וואפען אויף לייפענס, כדי צו באשיצען זיך אליין און זייערע הילפסלאזע פרויען און קינדער?

וואס איז די אורזאך פון דעם מאנ־געל פון סימפאטיע אין געוויסע פלעצער פאר די אידישע קאָלאָניסטען? געוויסע אדמיניסטראטארען אין פאלעסטינע זיי־נען גענומען געווארען פון סודאן, צענטראל אפריקע, אין פון אנדערע פלעצער, וואו זיי זיינען געווען צוגעוואוינט צו רעגיע־רען איבער א רוהיגער באפעלקערונג, וואס מען קאן לייכט רעגירען. די אידישע אי־מיגראנטען זיינען מייסטענס ענערגישע, געבילדעטע יונגע מענער אין פרויען, פאר־עקשנט פאר זייערע רעכטן. און פון פאָ־דערט זיך גרויס פארשטענדעניש זיי צו באהאנדלען. די אראבער ווייערער, א חוץ ווען מען העצט זיי אויף צו עקסצעסען, הערען וואס מען זאגט זיי אהן וועלכע עס איז פראגען, און אונטער דער טערקישער הערשאפט זיינען זיי צוגעוואוינט געווא־רען צו אויטאקראטישער רעגיערונג. עס, איז אויך פאראן א גענגערשאפט (צו די אידישע קאָלאָניסטען) צווישען א צאָהל ענגלישע בעאמטע און פאלעסטינע, און דאס האָב איך אויסגעפונען אין מיינע פערזענליכע אויספארשונגען אין לאנד, ווען איך בין דארט געווען.

די באלדיגע אנטשולדיגונג פאר די עקסצעסען, און דאס ווערט קלאָהר ארויס־געבראכט אין דעם באריכט, איז געווען דער סכסוך איבער דעם כותל מערבי און די אלטע רעכט פון די אידישע מתפללים דארט זיך צו פארזאמלען געוויסע צייטען פון טאג און בעת געוויסע רעליגיעזע גע־לעגענהייטען. עס ווערט צוגעגעבען, אז די מאכמעדאנישע רעליגיעזע פיהרער, אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם גראנד מופטי האָבען בכוונה געמאכט אנשטרענ־גונגען צו שטערען די דאזיגע אידישע מתפללים אין צו פארוואנדלען זייערע איי־גענע הייזער, וואס געפינען זיך דארט אין שטערונג פאר די אידען.

עס זיינען פארגעקומען באדויערליכע איינצידענטען פאר דעם און די ארמינ־סטראציע קאן זיך דערפאר ניט ארויס־דרעהען פון איהר חלק שולדיגקייט ביים באהאנדלען א צוגעבליך־שווערע סיטואַ־ציע. עס איז דורכאויס געגען פחדנות, און די מאכט אין פאלעסטינע איז, ווייזט אויס, געווען מעהר להוט צו באַרוהיגען די אראבער ווי צו זעהן, אז גערעכטיגקייט און שלום זאָלען אויפגעהאלטען ווערען ווערען אין לאנד. זיי האבען ערלויבט אז א גאנצער קאמפיין פון העצעס און פאר־לוימדונג זאָל בושעווען אין די אראבישע צייטונגען וואָכענלאנג איידער די באַרוי־ערונגען גוואלד־טאטען זיינען באגאנגען געווארען. זיי האבען ספעציעל ערלויבט, אז שטערונג פון דעם "סטאטוס קוא" און האבען זיך ניט געמאכט זעהענדיג, ווען די מאכמעדאנער האבען גענומען אויס־ערענדיג אויף אזוי פיעל פון דער אויפגע־וואוכסענער אינדיגנאציע. אז מען האט מען ניט געפאָדערט קיין פארשטארקונג פון מיליי־טער? און נאך וויכטיגער, פאר וואס זיינען די, וואס האבען געהעצט די אומווי־סענדע פעלאכים, ניט געטאדעלט געווא־רען, און אויב נויטיג, געשטערט געווא־רען? ווייל מען דארף געדענקען, און דאס ניט דער באריכט יא צו, אז דאס לאנד איז אפגעליידיגט געווארען פון מיליטער, אז די איראפעאישע מיליטער־מאכט איז געפעהרליך ערזעצירט געווארען און אז די לאָקאַלע פאָליציי, איז, ווייזט אויס לויט דער באריכט לאזט זיך אריין, אפשר אומ־פארטייליכערהייט, אין דער גאנצער גע־שיכטע פון דעם מאנדאט, אונטער וועלכען מיר האלטען פאלעסטינע און אין דער פאָ־ליסי, וואס איז אנגענומען אין באשטע־טיגונג געווארען פון יעדער רעגיערונג אין ענגלאנד זינט דער פארשטארבענער לארד באלפור האט אויסגעגעבען זיין באריהמ־טע דעקלאראציע. אויספאלגענדיגער פון אלץ איז אפשר דאס, וואס מינאריטעט באריכטען זיינען געוועהנליך באגרעניצט אויף מיינונגס־פארשיעדענקייטען, און אין דעם פאל איז איינגעשיינקלעך פארען אין קאָנפליקט וועגען פראגען וואס האבען צו טאן מיט די פאקטען. למשל, דער הויפט באריכט מאכט א פארוויז צו באפרייען די מאכמעדאנישע רעליגיעזע פיהרער אין פאלעסטינע פון אלע, א חוץ די קלענסטע מיאוסע געשעהענישען, אבער מר. סנעל וואנט גאנץ קלארהר אין זיינע רעזערוואס צייטס, אז ער קאן ניט איינשטימען מיט דעם.

די באוויזען פון פארהער זיינען ניט פארעפענטליכט געווארען, און א טייל פון דעם ערות־זאגען איז אויסגעהערט געווא־רען אונטער געשלאסענע טיהרען. אבער א גרויסער טייל פון די באוויזען זיינען בשעתם פארעפענטליכט געווארען אין דער פרעסע, און כדי פולשטענדיג צו פאר־שטעהן די באשלוסען, איז נויטיג זיך צו באקאנענען מיט די באוויזען.

דאס פארזיכטיגע לייענען פון דעם באריכט אליין ברענגט אבער דייטליך אין פאל פון אטאקעס. טראץ דעם פאקט אדוים די נאכלעסיגקייט און שרעקעדיג־ווייס עס זיינען פריהער געווען צוויי קלע־נערע אויפשטאנדען, און טראץ דעם וואס אלע, א חוץ די אבזיכטליך בלינדע, וואס געפינען זיך אויס'ן פלאץ, האבען גע־וואוסט, אז עס איז פאראן א געפאהר פון וויידערדיגע צרות, טראצדעם אלעס זיינען די מעהרסטע פון די פארזיגעלטע וואפען אויסגעגענומען געווארען. די קאָמיסיע גיבט צו איהר אפענע חלוקי דעות וועגען דער דאזיגער פאָליסי. איינציג קאָמישאנערס זאָגען, אז די פארזיגעלטע וואפען זענען געווען א מיטעל צו באשיצען די קאָלאָניס־טען, אנדערע זאָגען, אז זיי זיינען געווען א ריי־קראפט פאר מעגליכע פלינדערערי און דערפאר א געפאהר! אבער דער פאקט איז, אז אומעטום וואו די אידישע קאָלאָ־ניסטען וואפען, געווייסע גע־זעצליך, און געוויסע. מוז מען צוגעבען אומגעזעצליך, זיינען די אראבישע אנפא־לער ניט נאכגעיאגט געווארען אהיים. אז די אראבער אליין זיינען באוואפענט, איז צום באדויערען גענוי אמת. אבער וואו ערגעץ אין דער בריטישער אימפעריע איז עס פארבאטען פארוואפענט פארמערס, וואס ווילען זיין באוואפענט זיך צו באַ־שיצען, צו האבען וואפען אויף לייפענס, כדי צו באשיצען זיך אליין און זייערע הילפסלאזע פרויען און קינדער?

וואס איז די אורזאך פון דעם מאנ־געל פון סימפאטיע אין געוויסע פלעצער פאר די אידישע קאָלאָניסטען? געוויסע אדמיניסטראטארען אין פאלעסטינע זיי־נען גענומען געווארען פון סודאן, צענטראל אפריקע, און פון אנדערע פלעצער, וואו זיי זיינען געווען צוגעוואוינט צו רעגיע־רען איבער א רוהיגער באפעלקערונג, וואס מען קאן לייכט רעגירען. די אידישע אי־מיגראנטען זיינען מייסטענס ענערגישע, געבילדעטע יונגע מענער און פרויען, פאר־עקשנט פאר זייערע רעכטן. און פון פאָ־דערט זיך גרויס פארשטענדעניש זיי צו באהאנדלען. די אראבער ווייערער, א חוץ ווען מען העצט זיי אויף צו עקסצעסען, הערען וואס מען זאגט זיי אהן וועלכע עס איז פראגען, און אונטער דער טערקישער הערשאפט זיינען זיי צוגעוואוינט געווא־רען צו אויטאקראטישער רעגיערונג. עס איז אויך פאראן א גענגערשאפט (צו די אידישע קאָלאָניסטען) צווישען א צאָהל ענגלישע בעאמטע און פאלעסטינע, און דאס האָב איך אויסגעפונען אין מיינע פערזענליכע אויספארשונגען אין לאנד, ווען איך בין דארט געווען.

די באלדיגע אנטשולדיגונג פאר די עקסצעסען, און דאס ווערט קלאָהר ארויס־געבראכט אין דעם באריכט, איז געווען געבראכט אין דעם באריכט. אז דער סכסוך איבער דעם כותל מערבי און די אלטע רעכט פון די אידישע מתפללים דארט זיך צו פארזאמלען געוויסע צייטען פון טאג און בעת געוויסע רעליגיעזע גע־לעגענהייטען. עס ווערט צוגעגעבען, אז די מאכמעדאנישע רעליגיעזע פיהרער, אונטער דער פיהרערשאפט פון דעם גראנד מופטי האָבען בכוונה געמאכט אנשטרענ־גונגען צו שטערען די דאזיגע אידישע מתפללים אין צו פארוואנדלען זייערע איי־גענע הייזער, וואס געפינען זיך דארט אין שטערונג פאר די אידען.

עס זיינען פארגעקומען באדויערליכע איינצידענטען פאר דעם און די ארמינ־סטראציע קאן זיך דערפאר ניט ארויס־דרעהען פון איהר חלק שולדיגקייט ביים באהאנדלען א צוגעבליך־שווערע סיטואַ־ציע. עס איז דורכאויס געגען פחדנות, און די מאכט אין פאלעסטינע איז, ווייזט אויס, געווען מעהר להוט צו באַרוהיגען די אראבער ווי צו זעהן, אז גערעכטיגקייט און שלום זאָלען אויפגעהאלטען ווערען ווערען אין לאנד. זיי האבען ערלויבט אז א גאנצער קאמפיין פון העצעס און פאר־לוימדונג זאָל בושעווען אין די אראבישע צייטונגען וואָכענלאנג איידער די באַרוי־ערונגען גוואלד־טאטען זיינען באגאנגען געווארען. זיי האבען ספעציעל ערלויבט, די שטערונג פון דעם "סטאטוס קוא" און האבען זיך געהערט אין זייערע אנדערען: „ווייסט איהר דען ניט, אז דער גרעס־טער אומגליק פאר אונזער נאציאנאלער דיאמאנטן אינדוסטריע וואָלט געווען, ווען אט די פרעמ